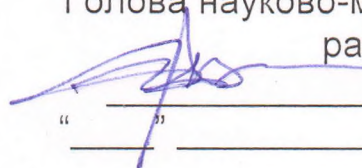

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування
Надслучанський інститут

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Голова науково-методичної
ради НУВГП

 І.В. Фізик

“ ” 2023 р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**ЕКОНОМІКА ЛІСОВОГО
ГОСПОДАРСТВА**

Шифр за ОП

ОК-14

Освітній рівень:

бакалаврський (перший)

Галузь знань

**Аграрні науки та
продовольство**

20

Спеціальність

Лісове господарство

205

Освітня програма

Лісове господарство

SYLLABUS

academic discipline

ECONOMICS FORESTRY

Code in Educational Program

Educational level:

Bachelor's (first)

Field of knowledge

Agricultural sciences and food

Speciality

Forestry

Educational program

Forestry

Березне – 2023

Силабус навчальної дисципліни „Економіка лісового господарства” для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр, які навчаються за освітньо-професійною програмою “Лісове господарств ” спеціальності 205 “Лісове господарство” Березне: Надслучанський інститут НУВГП, 2023. 16 с.

ОПП на сайті інституту: <https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/471/-----2022-.pdf>

Розробник: Ширко Б.Ф., доцент кафедри гуманітарних та загальнотехнічних дисциплін, к.е.н., доцент

Силабус схвалено на засіданні кафедри гуманітарних та загальнотехнічних дисциплін

Протокол № 8 від 31 серпня 2023 року

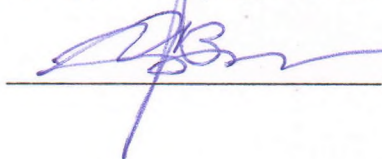
Завідувачка кафедри О. О. Вибойчик, старший викладач

Керівник (гарант) ОП: Фізик І.В., кандидат с.-г. наук, доцент

Схвалено науково - методичною радою з якості Надслучанського інституту НУВГП

Протокол № 1 від « 01 » вересня 2023 року.

Голова науково - методичної ради з якості Надслучанського інституту:

 Фізик І. В., кандидат с.-г. наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни „Економіка лісового господарства” для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр, які навчаються за освітньо-професійною програмою “Лісове господарств ” спеціальності 205 “Лісове господарство” Березне: Надслучанський інститут НУВГП, 2023. 16 с.

ОПП на сайті інституту: <https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/files/195/-/471/-----2022-.pdf>

Розробник: Ширко Б.Ф., доцент кафедри гуманітарних та загальнотехнічних дисциплін, к.е.н., доцент

Силабус схвалено на засіданні кафедри гуманітарних та загальнотехнічних дисциплін

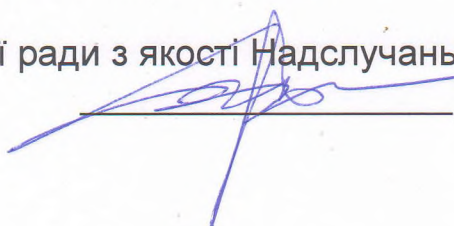
Протокол № 8 від 31 серпня 2023 року

Завідувач кафедри О. О. Вибойчик

Керівник групи забезпечення спеціальності 205 “Лісове господарство”
 С.В. Івашинюта

Схвалено науково - методичною радою з якості Надслучанського інституту НУВГП

Протокол № 1 від « 01 » вересня 2023 року.

Голова науково - методичної ради з якості Надслучанського інституту
 І. В. Фізик

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Лісове господарство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Рік навчання, семестр	4,7
Кількість кредитів	4
Лекції:	36 годин
Практичні заняття:	36 години
Самостійна робота:	108 годин
Курсова робота:	ні
Форма навчання	Денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

Лектор

Ширко Борис Федорович, доцент кафедри гуманітарних та загальнотехнічних дисциплін, к.е.н., доцент

Профіль на сайті інституту

<https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/struktura-htztd/kafedra-htztd/kolektyv-kafedry-humanitarnykh-ta-zahalnotekhnichnykh-dystsyplin/shyrko-borys-fedorovych>

Як комунікувати

email: b.f.shyrko@nuwm.edu.ua

Посилання на Classroom дисципліни

<https://classroom.google.com/c/NjIwNjE4Nzk5NzE4?cjc=4n525df>

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Даний курс акцентує увагу на тенденціях та закономірностях розвитку Лісового господарства у виробничому потенціалі лісгосподарських підприємств і організацій.

Мета викладання дисципліни: формування сучасної системи поглядів, спеціальних знань, умінь та навичок, необхідних для професійної діяльності в лісовому господарстві, збільшення виробництва продуктів лісового господарства, задоволення потреб споживачів та забезпечення ефективності діяльності

підприємств.

Використовуються такі методи викладання та технології: тренінги, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження та інші.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі

<https://md.lis.institute/course/view.php?id=40>

Компетентності

Перелік компетентностей за ОПП
Фахові компетентності

ФК3. Здатність використовувати знання і практичні навички для аналізу біологічних явищ і процесів основних підрозділів лісової науки (лісовідновлення, лісокористування, рубки формування і оздоровлення лісів, захист лісів від пожеж, хвороб і шкідників, механізація лісогосподарських робіт), обробки досліджень даних та їх математичне моделювання.

ФК4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних. Знання та розуміння основних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з ефективним лісовідновленням, вирощуванням садивного матеріалу, доглядом за лісовими культурами, проведенням доглядових рубань.

ФК6. Здатність вибирати типове обладнання та інструменти для вирішення завдань у процесі вирощування лісових культур, проведення догляду за ними з найменшими затратами використовуючи при цьому як теоретичні, так і практичні методи та досвід передових підприємств лісової галузі.

ФК8. Здатність вирішувати поставлені завдання мисливства та забезпечувати ведення мисливського господарства в лісовому фонді.

ФК9. Здатність розробляти проектну документацію, зокрема описи, положення, інструкції та інші документи.

ФК10. Здатність організувати роботу малих колективів виконавців.

ФК12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи, як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях.

Програмні результати навчання

ПРН1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення питань майбутньої фахової діяльності.

ПРН2. Знати теоретичні основи дендрології,

лісівництва, лісовідновлення та лісорозведення.

ПРН3. Застосовувати знання та навички із загальної професійної підготовки для вирішення виробничих завдань.

ПРН5. Виявляти, узагальнювати і вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу.

ПРН6. Комбінувати поєднання різних технологічних прийомів для вирішення типових професійних завдань.

ПРН8. Використовувати методи збирання інформації в галузі лісівництва, її систематизації і класифікації, відповідно до поставленого виробничого завдання.

ПРН10. Володіти технологічними методиками ведення лісового господарства.

ПРН12. Володіти методами організації лісогосподарського виробництва від польових вимірювань до реалізації готової продукції на основі використання знань з основ законодавства і управління виробництвом.

Структура та зміст навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Розподіл годин навчальної дисципліни: лекції – 36 / 10 годин; практичні роботи – 36/8 годин; самостійна робота – 108/162 години.

Модуль 1

Розподіл кількості годин, ПРН

Опис навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Змістовий модуль 1. Вступ.

Тема 1. Предмет, методи та завдання вивчення економіки лісового господарства та місце лісового господарства в національній економіці.

Лекції – 2/2 год.,
самостійні 4/4 год.,
ПРН-1; ПРН-3.

Лісове господарство і його особливості. Економіка лісового господарства, як наукова дисципліна, її зміст та звязки з іншими дисциплінами. Предмет, методи та завдання економіки

лісового господарства. Історія лісового господарства України. Законодавчі акти з регулювання лісокористування та охорони власності на ліси. Основні етапи та перспективи розвитку лісового господарства України. Місце лісового господарства в національній економіці. Значення та місце лісового господарства в економіці України. Склад і структура лісогосподарського виробництва. Лісогосподарські підприємства.

Тема 2. Лісовий фонд, стан використання лісосировинної бази.

**Лекції – 2/0 год.,
самостійні 4/6 год.,
ПРН-1; ПРН-2; ПРН-5;
ПРН-8.**

Ліс, лісові ресурси, лісовий фонд. Лісові ресурси та їх класифікація. Облік лісового фонду. Державний лісовий кадастр та його зв'язок з Державним земельним кадастром. Характеристика лісового фонду. Показники використання лісового фонду. Сучасний стан використання лісового фонду України. Лісові ресурси світу. Особливості міжнародної лісової статистики.

Змістовий модуль 2. Активи, засоби та ресурси в лісовому господарстві.

Тема 3. Матеріальні активи (виробничі фонди) лісового господарства.

**Лекції - 4/2 год.,
Практичні - 4/2 год.,
самостійні – 4/8 год.,
ПРН-1; ПРН-3; ПРН-5;
ПРН-12.**

Матеріальні активи як сукупність виробничих засобів (фондів) підприємства. Суть основних засобів та оборотних фондів підприємства, їх відмінні особливості. Класифікація, структура та методи оцінки основних засобів (фондів). Фізичне та моральне зношення основних засобів (фондів) та окремих видів устаткування. Амортизація основних засобів (фондів). Визначення сум амортизаційних відрахувань. Показники стану та використання основних засобів (фондів) та окремих видів устаткування. Строки експлуатації машин та устаткування. Спрацювання і відтворення основних засобів (фондів). Розрахунок показників стану та використання основних засобів (фондів). Визначення сум амортизаційних відрахувань.

Тема 4. Нематеріальні ресурси та активи.

**Лекції - 2/0 год.,
Самостійні – 8/10 год.,
ПРН-1; ПРН- 5; ПРН-
6; ПРН-10**

Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства, їх вплив на конкурентноспроможність його продукції на ринку. Характеристика об'єктів промислової власності: винаходів, промислових зразків, корисних моделей і знаків обслуговування. Інші матеріальні ресурси (Ноу-хау, раціоналізаторські пропозиції, комерційна таємниця).

Поняття і елементний склад нематеріальних активів

(патенти, ліцензії, авторське право тощо).

Тема 5. Оборотні засоби і обігові кошти.

Лекції 2/2год.,
Практичні 2/2год.,
Самостійні -2/2год.,
ПРН-3; ПРН-5; ПРН-12

Функціональна та елементна структура.

Класифікація та структура оборотних фондів і фондів обігу. Обігові кошти та показники їх використання.

Кругообіг оборотних засобів. Шляхи прискорення кругообігу та підвищення ефективності використання оборотних засобів.

Розрахунок показників використання оборотних засобів та ефективності використання обігових коштів.

Змістовий модуль 3 . Кадри та заробітна плата в лісовому господарстві.

ТЕМА 6. Кадри, продуктивність праці в лісовому господарстві.

Лекції – 2/0 год.,
Семинарське заняття-
2/0 год., Самостійні –
2/6 год.,
ПРН-1; ПРН-3; ПРН-
6; ПРН-8.

Праця, її соціально-економічне значення в суспільному виробництві та лісовому господарстві.

Склад і класифікація кадрів на підприємствах лісового господарства. Робота з кадрами, система підготовки, перепідготовки та атестації кадрів.

Продуктивність праці, суть, показники, методи розрахунку. Шляхи підвищення продуктивності праці.

Тема 7. Заробітна плата в лісовому господарстві.

Лекції – 4/2 год.,
Практичні – 6/2 год.,
Самостійні – 4/10 год.,
ПРН-1; ПРН-3; ПРН-
5; ПРН-6; ПРН-12.

Заробітна плата як економічна категорія, принципи її організації, види заробітної плати.

Тарифна система, тарифно-кваліфікаційні довідники, тарифні сітки, тарифні ставки.

Форми і системи заробітної плати, тарифні угоди. Методика нарахування заробітку по різних системах оплати праці.

<p>Нарахування і розподіл заробітної плати в бригадах.</p> <p>Нормування та планування заробітної плати. Соціальні аспекти заробітної плати.</p> <p>Вивчення будови та робота з тарифно-кваліфікаційними довідниками, тарифними сітками і ставками по нарахуванню заробітку за різними системами оплати праці.</p> <p>Нарахування і розподіл заробітку в комплексних бригадах.</p>
--

Модуль 2

Змістовий модуль 4. Витрати на ведення лісового господарстві та фінансування підприємств лісової галузі

ТЕМА 8. Собівартість, рентабельність, ціноутворення в лісовому господарстві.

<p>Лекції – 4/2 год., Прктичні – 6/2 год., Самостійні – 4/10 год., ПРН-3; ПРН-5; ПРН-6; ПРН-8</p>	<p>Поняття про собівартість продукції. Види собівартості. Структура собівартості. Групування витрат по економічних елементах і калькуляційних статтях. Поняття про калькуляцію собівартості проведення робіт і виготовлення продукції. Зміст статей калькуляції.</p> <p>Поняття про ціну. Види цін. Методика регулювання та розробки цін. Дохід, прибуток і рентабельність, методика їх визначення.</p> <p>Особливості ціноутворення та управління цінами в лісовому господарстві.</p> <p>Поняття про лісові такси. Будова преїскуранту лісових такс.</p> <p>Складання калькуляції рубок догляду за лісом.</p> <p>Проведення розрахунку цін різних видів.</p>
--	---

Тема 9 Фінансування та оподаткування лісового господарства.

<p>Лекції – 2/0 год., Практичні – 6/0 год., Самостійні – 27/35 год., ПРН-1; ПРН-5; ПРН-</p>	<p>Фінансування лісового господарства в Україні. Основні джерела фінансування лісового господарства, проблеми самофінансування лісової галузі.</p> <p>Лісовий дохід, його економічна природа. Плата за спеціальне використання лісових ресурсів (коренева плата).</p>
--	---

12.	<p>Оподаткування лісогосподарських підприємств.</p> <p>Визначення кореневої плати. Розрахунок сум штрафів за шкоду заподіяну лісовому господарству.</p>
Змістовий модуль 5 Ефективність лісогосподарського виробництва.	
ТЕМА 10. Економічна ефективність лісогосподарського виробництва	
<p>Лекції – 2/0 год., Практичні – 4/0 год., Самостійні – 5/11 год., ПРН-1; ПРН-3; ПРН-6; ПРН-8;</p>	<p>Поняття про ефект і ефективність. Загальні підходи до аналізу економічної ефективності лісогосподарських заходів. Розрахунок показників загальної та порівняльної ефективності впровадження лісогосподарської техніки та передових технологій.</p> <p>Принцип екологічної обачливості в економіці</p>
ТЕМА 11. Теоретичні основи економічної ефективності користування лісовими ресурсами.	
<p>Лекції – 0/0 Самостійне опрацювання – 14/14 год.</p>	<p>Проблеми регулювання лісокористування у часі. Економічно-ефективне одноцільове використання відновлюваного природного ресурсу. Економічно-ефективне багатоцільове використання лісових ресурсів.</p>
Змістовий модуль 6. Планування, прогнозування, та фактор часу в лісогосподарському виробництві.	
ТЕМА 12. Фактор часу в лісогосподарському виробництві.	
<p>Лекції – 2/0 год., Самостійні 12/14 год., ПРН-3; ПРН-6; ПРН-8; ПРН-10.</p>	<p>Норма інтересу (норма росту капіталу), як об'єктивна властивість економічної системи.</p> <p>Поняття про інвестування, дисконтування, пролонгування. Застосування методів інвестиційного аналізу в лісовому господарстві.</p> <p>Проблеми оптимального обороту рубки.</p>
ТЕМА 13. Планування і прогнозування розвитку лісового господарства.	

<p>Лекції – 2/0 год., Практичні – 4/0 год., Самостійні – 6/12год., ПРН-1; ПРН-3; ПРН-8; ПРН-10.</p>	<p>Сутність, завдання, принципи та особливості планування лісового господарства. Методи планування та види планів. Організація планування лісового господарства.</p> <p>Прогнозування у лісовому господарстві та його роль у забезпеченні сталого розвитку.</p> <p>Планування техніко-економічних показників використання лісогосподарського обладнання.</p> <p>Розрахунок вхідної, вихідної та середньорічної виробничої потужності.</p>
--	---

Змістовий модуль 7. Власність, лісова політика та економічна оцінка лісів.

ТЕМА 14. Відносини власності в лісовому господарстві.

<p>Лекції – 2/0 год., Семінарські – 2/0 год., Самостійні – 0/4 год., ПРН-1; ПРН-3.</p>	<p>Значення прав власності в ринковій економіці. Зміст прав власності. Форми власності та режими управління природними ресурсами.</p> <p>Права власності на лісові ресурси в країнах з ринковою економікою.</p> <p>Права власності та власність на лісові ресурси в Україні.</p> <p>Перспективи приватизації та розвитку орендних відносин у лісовому господарстві</p>
---	--

ТЕМА 15. Лісова політика та державне регулювання лісового господарства.

<p>Лекції – 2/0 год., Самостійні 6/8 год., ПРН-3; ПРН-5; ПРН-8.</p>	<p>Лісова політика, її цілі. Засоби цільової політики. Завдання лісової політики в Україні.</p> <p>Державне регулювання ведення лісового господарства в умовах ринкової економіки.</p> <p>Експертна політика лісового комплексу України</p>
--	---

Тема 16. Економічна оцінка лісів.

<p>Лекції – 2/0год.,</p>	<p>Поняття про вартість, категорії вартості. Підходи до визначенн</p>
---------------------------------	---

<p>Самостійні – 6/8 год., ПРН-3; ПРН-6; ПРН-10; ПРН-12.</p>	<p>Визначення вартості та методи оцінки. Особливості оцінки лісів. Методи які використовуються для визначення вартості лісів залежно від мети оцінки.</p> <p>Економічна оцінка лісів в Україні</p> <p>Економічна оцінка лісів у країні з ринковою економікою.</p>
<p>Форми та методи навчання</p>	<p>Розподіл годин навчальної дисципліни: самостійна робота – 108/162 години.</p> <p>Під час вивчення дисципліни застосовуються такі форми занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лекційні заняття (набуття теоретичних знань та їх систематизація, дискусії, вирішення проблемних ситуацій) - практичні заняття (набуття практичних навиків через проведення інструктажів, виїзні приймати рішення на основі спостережень та проведених досліджень) - самостійна робота (освоєння і поглиблене вивчення теоретичного матеріалу) - консультація (застосування теоретичних положень до розв'язання практичних ситуацій та проблемних питань). <p>Під час вивчення дисципліни застосовуються ефективні методи навчання шляхом проведення лекцій, обговорення проблемних питань, командна робота.</p>
<p>Інструменти, обладнання, програмне забезпечення</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Технічні засоби навчання: – мультимедійне обладнання, ноутбук; - програмне забезпечення: - MS Windows, доступ до інтернет; - програмне забезпечення:- система дистанційного навчання Moodle.

<p>Порядок та критерії оцінювання</p>	<p>Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контрольні роботи, а також вчасно виконати практичні завдання. В результаті вони зможуть отримати такі обов'язкові бали:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 60 балів - за вчасне та якісне виконання завдань семінарських і практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки з них: - 28 балів – модульний контроль 1; - 32 балів – модульний контроль 2. <p>Дисципліна закінчується екзаменом, тому за результат складання екзамену виставляється – 40 балів.</p> <p>Усього 100 балів.</p> <p>Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.</p>
--	--

<p>Поєднання навчання та досліджень</p>	<p>Студент має право долучитися до виконання науково-дослідної роботи в розрізі досліджень, які визначаються освітньою програмою з передбаченими програмними компонентами, а також фаховим спрямуванням наукової школи (кафедральної тематики).</p> <p>Важливою складовою НДР студентів є участь у конференціях, конкурсах, олімпіадах та інших заходах, що сприяють розвитку наукового мислення та спонукають до активації наукового пошуку.</p>

<p>Інформаційні ресурси</p>	<p>РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА І ДОПОМІЖНА)</p> <p>Основна література:</p> <p>0. Лісовий кодекс України 1994р. роботи, які виконуються в рівнинних умовах. – М.: НД із змінами в 2001, 2004 та 13 березня 2006 р. -К.,Мінсільгосп України,1994.-54с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аношин Р.М. та інші. Економіка, організація і планування виробництва в лісгоспах. – М.: Лісова промисловість, 1984. – 280 с. 2. Бобров В.Я. Основи ринкової економіки. Підручник. – К.: Либідь, 1995. – 320 с. 3. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навчальний
-----------------------------	---

4. посібник. – К.: Атіка, 2002. – 480 с.
5. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник. Житомир.: ЖІТІ, 2001. – 672 с.
6. Воробйов Г.І. та інші. Економіка лісового господарства. Підручник для вузів. – М.: Агропромвидав, 1995. – 320 с.
7. Кожухов Н.І. Економіка лісового господарства. – М.: Лісова промисловість, 1978. – 216 с.
8. Лівенцев В.П. та інші. Організація і планування лісгосподарського виробництва. Підручник. – М.: Лісова промисловість, 1980. – 264 с.
9. Покропивний С.Ф. Економіка підприємств. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.
- 10.Примак Т.О. Економіка підприємств. Навчальний посібник. – К.: МАУП, 1999. – 108 с.
- 11.Синякевич І.М. Економіка галузей лісового комплексу. Підручник. – Львів.: Світ, 1996. – 184с.
- 12.Синякевич І.М. Економіка лісокористування. Навчальний підручник. – Львів.: ІЗМН, 2000. – 402 с.
12. Шершун М.Х., Плескач М.О. Економіка лісового господарства. Навчальний посібник. – Рівне: Волин. Обереги, 2015. – 184 с.

Допоміжна література:

1. Аношин Р.М. Збірник задач по організації, плануванню і обліку в лісовому господарстві. Навчальний посібник. – М.: Лісова промисловість, 1970. – 96 с.
2. Травкін Н.Н., Лівенцев В.П. Практикум по економіці, організації і плануванню лісгосподарського виробництва. – М.: Агропромвидав, 1987. – 136 с.
3. Рюмин В.І. Тарифно-кваліфікаційний довідник робіт і професій робітників, зайнятих на лісозаготівлі, лісосплаві і підсочці лісу. – М.: Лісова промисловість, 1984. – 264 с.
4. Комплексні норми виробітку і часу на лісозаготівлях. – К.: 2000 р.
5. Таблиця тарифних ставок робітників по основних видах лісозаготівельних і лісгосподарських робіт (Діють в Березнівському ДЛГ).
6. Єдині норми виробітку і розцінки на лісозаготівельні роботи. – М.: НДІ і праці, 1990. – 84 с.
7. Типові норми виробітку і розцінки на рубки догляду за лісом в рівнинних умовах. – М.-1989.–126 с.
8. Типові норми виробітку на лісокультурні і праці, 1990. – 126 с.

Інформаційні ресурси:

1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим

доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

2. Законодавство України: Лісовий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3023-14>.

3. Бібліотека надслучанського інституту (м. Березне, вул. Чорновола 26) /

4. Цифровий репозиторій Надслучанського інституту НУВГП / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nsi.nuwm.edu.ua/index.php/rep>

ПОЛІТИКА ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

<p>Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)</p>	<p>Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікаційні якості, навички письмового спілкування, налагоджувати контакти з незнайомцями, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення та інші.</p>
<p>Дедлайни та перескладання</p>	<p>У випадку пропуску занять без поважних причин здобувачу освіти необхідно самостійно опрацювати теоретичний та практичний матеріал, виконати модульні контрольні роботи. Повідомлення щодо здачі (доздачі) модульних контролів відмічаються в навчальному відділі інституту. Мінімальною успішною умовою складання підсумкового контролю – отримання поточних 60 балів Ліквідація академічної заборгованості в інституті здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у Надслучанському інституті НУВГП».</p>
<p>Неформальна та інформальна освіта (за потреби)</p>	<p>Передбачено перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita. Можливе визнання пройдених відкритих онлайн курсів освітніх платформ (Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn тощо) за умови зв'язку отриманих результатів з освітніми компонентами програми. Організація неформальної освіти в НУВГП покладено на Центр неформальної освіти.</p>
<p>Правила академічної доброчесності</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти регламентується нормативними документами Національного агентства із забезпеченням якості вищої освіти, Положенням про виявлення та запобігання плагиату в Надслучанському інституті НУВГП, Кодексом честі студента та іншими нормативними документами.</p>

Вимоги до
відвідування

Відвідування занять здобувачем вищої освіти є обов'язковим. За об'єктивних причин проведення занять, консультування може проводитись у змішаному форматі із застосуванням інтернет інструментів (Google Meet, Moodle та ін.). При вивченні дисципліни можливе використання технічних засобів навчання (ноутбуки, мобільні телефони, планшети тощо) для покращення освоєння наданої інформації.

ДОДАТКОВО

Оновлення*

Силабус потребує оновлення за ініціативи викладача, шляхом його звернення до керівника (гаранта) освітньої програми, з урахуванням змін в економіці, законодавстві, наукових досягнень, пропозицій та рекомендацій від роботодавців та представників бізнесу, пропозицій здобувачів вищої освіти щодо їх бажання в оволодінні конкретними завданнями і компонентами.

Лектор

Ширко Б.Ф., к.е.н., доцент